

RADEK

#PROVEENGLISH

PROVÁZEK

BUĎTE BOŽÍ

v angličtině

 GRADA

UPOZORNĚNÍ PRO ČTENÁŘE A UŽIVATELE TÉTO KNIHY

Všechna práva vyhrazena. Žádná část této tištěné či elektronické knihy nesmí být reprodukována a šířena v papírové, elektronické či jiné podobě bez předchozího písemného souhlasu nakladatele. Neoprávněné užití této knihy bude trestně stíháno. Automatizovaná analýza textů nebo dat ve smyslu čl. 4 směrnice 2019/790/EU a použití této knihy k trénování AI jsou bez souhlasu nositele práv zakázány.

BUĎTE BOŽÍ V ANGLIČTINĚ

Radek Provázek

Vydala Grada Publishing, a.s.
U Průhonu 22, Praha 7
obchod@grada.cz, www.grada.cz,
tel.: +420 234 264 401, fax: +420 234 264 400
jako svou 10518. publikaci

Odpovědná redaktorka Alice Zavadilová
Obálka a grafická úprava Rado Bielený
Jazyková korektura Pavlína Zelníčková
Počet stran 216
První vydání, Praha 2026
Vytiskly Tiskárny Havlíčkův Brod a.s.

© Grada Publishing, a.s., 2026
Cover Design © Grada Publishing, a.s., 2026

Názvy produktů, firem apod. použité v knize mohou být ochrannými známkami nebo registrovanými ochrannými známkami příslušných vlastníků.

ISBN 978-80-271-6455-4 (pdf)
ISBN 978-80-271-6104-1 (print)

RADEK **#PROVEENGLISH** PROVÁZEK

BUĎTE BOŽÍ
v angličtině

PŘEDMLUVA

„Není načase vydat vaši angličtinu knižně?“ Tohle mi jednoho letního dne přistálo ve zprávách.

Co to je za hovadinu, neumím psát, nikdy jsem neměl tu ambici a ani nevím, koho by to vlastně zajímalo. Není to nějaký podvod? Musí to být nějaký podvod. To byly mé první myšlenky.

Druhého dne ráno jsem zjistil, že to nebyl podvod, ale seriózní nabídka. Hlava začala pracovat a já si uvědomil, že to možná není úplně nejhorší nápad. Kniha by mohla pár lidem pomoci a psaní mě bude třeba i bavit. Po pár týdnech jsme se sešli a já přišel s nápadem, jak by kniha mohla vypadat, co by měla obsahovat, a nakonec jsme se s nakladatelstvím domluvili a já začal pomalu psát.

Celou dobu, až dodnes, mě provázely smíšené pocity. Na jedné straně máte skutečné umělce. Spisovatele, kteří píšou od rána do večera, jdou si za svým snem, chtějí prorazit, ale zažívají jen odmítnutí a potupu. Já tuto nabídku snů dostal na stříbrném podnose jen proto, že jsem populární na sociálních sítích a je tady vyšší

potenciál prodeje než třeba u básnické sbírky vyšší literární kvality, ale od neznámého autora. Neměl bych tu nabídku odmítnout a věnovat se svému řemeslu? To je otázka, která se mi někdy honí hlavou. Pak jsme si s redaktorkou Evou, bez které by mimochodem tyto řádky nevznikly, sedli a ona mě ujistila, že takhle to dnes chodí. Člověk nemusí být spisovatelem, aby mohl vydat knihu. Stačí být zapálený a dostatečně dobrý v určitém oboru a námět na knihu se vymýšlí sám. Má žena onehdy taky krásně přiložila polínko do ohně, když řekla, že vždycy chtěla napsat knihu, ale neví, jestli se jí to kdy povede, a proto je ráda, že se to povedlo aspoň mně. To беру.

Já dostal příležitost vytvořit něco jiného. Dostal jsem nabídku něco nového zažít, poznat nové lidi, naučit se pracovat zase trochu jinak a taky pomoci dalším lidem s angličtinou. A to je hlavní důvod, proč jsem tuto nabídku přijal, a je mi jedno, jestli to bylo morálně správné a jestli na to mám. Jsem tu, píšu, tvrdě makám a doufám, že se ti to bude líbit. Jedno je ale jisté, jestli knihu přelouskáš, **BUDEŠ BOŽÍ V ANGLIČTINĚ**.

1. MÉ PRVNÍ SETKÁNÍ S ANGLIČTINOU

Bylo mi devět a chodil jsem do čtvrté třídy. Uměl jsem jen pár anglických slov, ale v hlavě jsem si připadal jako profík. Jednoho dne přišla učitelka do třídy a s úsměvem se zeptala:

„Děti, víte, jak se řekne anglicky kino?“

Krucí, to znám. Musím být první a odpovědět. Vystřelil jsem rukou do vzduchu. Učitelka mě vyvolala a já s jistotou vypálil:

„Kinema!“

Ticho jako v hrobě. Učitelka smířlivě pokývala hlavou:

„Radku, to je krásné, že ses přihlásil. Ale neříká se *kinema*, ale *sinema*. Neboj, příště už to bude správně.“

Do prdele, jak „*sinema*“? To není možné. Vždyť jsem to věděl.

Učitelka mi mohla dát za uši a přede všema mě ztrapnit, ale místo toho mě povzbudila. Díky jejímu přístupu jsem se angličtiny nebál, spíš naopak. Chyby nám vadí, ale právě díky nim se posouváme dál. Já už takovou blbost jako „*kinema*“ taky nikdy neřeknu.

1. MY FIRST ENCOUNTER WITH ENGLISH

I was nine years old and in the fourth grade. I only knew a few English words, but **deep down, I felt like a pro**. One day, the teacher walked into the classroom with a smile and asked:

"Kids, do you know how to say 'kino' in English?"

"Damn, I know this one. I have to be the first to answer," I said to myself. I shot my hand into the air. **The teacher called on me,** and I confidently blurted out:

"Kinema!"

Dead silence. The teacher nodded kindly and said:

"Radek, it's wonderful that you raised your hand. But it's not '*kinema*', it's '*sinema*'. **Don't worry, next time you'll get it right.**"

What the hell, "*sinema*"? No way. I was sure I knew it.

The teacher could have put me down. **But instead of embarrassing me in front of everyone, she encouraged me. Thanks to her attitude, I wasn't afraid of English - quite the opposite.** Mistakes bother us, but it's exactly thanks to them that **we move forward.** And I will never make such a stupid rookie mistake again.

SLOVNÍČEK

Deep down I felt like a pro.

- V hloubi duše jsem si připadal jako profík.

Damn, I know this one. I have to be the first to answer.

- Kruci, to znám. Musím být první a odpovědět.

Damn

- klasické „kruci“ nebo „sakra“

The teacher called on me.

- Učitelka mě vyvolala.

I blurted out

- vyhrknul jsem, vypálil jsem

Don't worry, next time you'll get it right.

- Neboj, příště už to řekneš správně.

Dead silence

- hrobové ticho

Teacher nodded

- učitelka přikývla

What the hell, "sinema"? No way.

- Jak jako „sinema“? Co to má znamenat?

Dalo by se ještě použít: „Sinema“, my ass.

- „Sinema“, no to určitě.

But instead of embarrassing me in front of everyone...

- Ale místo aby mě přede všemi ztrapnila...

To embarrass someone

- někoho ztrapnit

She encouraged me

- povzbudila mě

Thanks to her attitude

- díky jejímu přístupu

Thanks to

- díky (komu, čemu), kvůli (komu, čemu)

I wasn't afraid of...

- nebál jsem se, neobával jsem se, neměl jsem strach z...

Quite the opposite

- spíš naopak, právě naopak

Dalo by se také použít: on the contrary

To move forward

- jít dál, zlepšovat se

Rookie mistake

- chyba začátečníka

Poznámka pro **KVĚTOŠE**

Have to vs. Must

Obě znamenají muset, ovšem je třeba si všimnout drobných, ale i zásadnějších rozdílů.

Have to – muset, které použijeme asi nejčastěji. Když musíme něco uvařit, zajít do obchodu, na poštu. Vychází z vnější povinnosti.

Must – jedná se o vnitřní nutnost, potřebu, touhu. *Musím se napít. Musím se na to jít podívat.* Také se používá v případě, že nám někdo dal silný příkaz: *You must stop!*

V běžném životě se spíše setkáme s **have to**.

Zásadní rozdíl spočívá ve **tvorbě záporu**.

Pro srovnání:

*I **have to** go home.* – **Musím** jít domů.

*I **don't have to** go home.* – **Nemusím** jít domů.

Ale:

*I **must** go home.* – **Musím** jít domů.

*I **mustn't** go home.* – **NESMÍM** jít domů.

V učebnicích nás nejdříve učí **must**, protože jaksi připomíná naše české „muset“, ale je třeba znát obojí. Za mě je lepší používat **have to**.

2. PRVNÍ ANGLICKÉ SLOVÍČKO

Byl začátek září. Výuka angličtiny probíhala podle klasického scénáře: dva sloupce slovíček, vlevo česky, vpravo anglicky.

Žádné věty, žádné příběhy – prostě seznam dvaceti slov, která se nadrtíš do druhého dne.

Upřímně? Dneska si z těch seznamů nepamatuju ani hovno. Teda až na jedno slovo.

Twins.

Dvojčata.

Bylo to první slovo, které mi utkvělo v paměti, a ani nevím proč. Opakoval jsem si ho dokola jako blázen: *twins, twins, twins.*

Druhý den mě učitelka vyvolala, asi jsem byl její oblíbenec nebo co. Já to bez chyby vysypal a dostal jsem svou první malou jedničku.

Byl jsem šťastný jako blecha. Po škole jsem běžel domů, všem se pochlubil a valil ven na hřiště hrát fotbal.

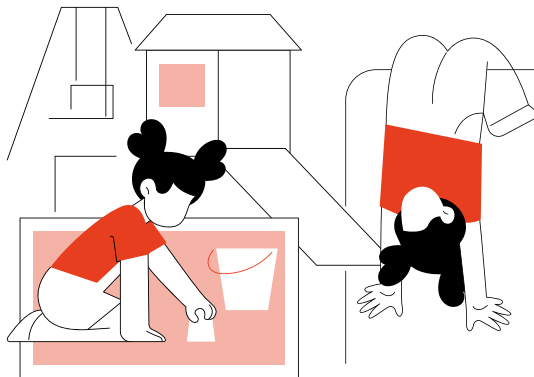
Kolem čtvrté jsem dostal žízeň a zašel domů se napít. V obýváku seděli rodiče a sestra, nespouštěli oči z televize. Byly tam mimořádné zprávy. Vůbec jsem nechápal, o co jde – ale vypadalo to vážně. Na obrazovce se tyčily dvě vysoké budovy. Spíš už jen jedna. A právě v tu chvíli se druhá z nich začala hroutit.

„Co to je, ty vole?“ říkal jsem si.

Mamka jen utrousila: „Hovada zničila dvojčata.“ V tu chvíli mi to docvaklo.

To slovo mi vždy připomene to odpoledne.

Twins – dvojčata.

2. MY FIRST ENGLISH WORD

It was the beginning of September. **English lessons followed the usual script:** two columns of vocabulary—Czech on the left, English on the right.

No sentences, no stories—just a list of twenty words you had to cram by the next day.

Honestly? Today **I don't remember shit** from those lists. Well, **except for** one word.

Twins.

It was the first word that really stuck with me, and I don't even know why. I kept repeating it over and over like crazy: twins, twins, twins.

The next day, the teacher called on me—maybe I was her favorite or something. **I rattled it off perfectly and got my very first tiny A.**

I looked like a million-dollar bill. After school, I ran home, bragged to everyone, and then **headed straight to the pitch** to play football.

Around four o'clock I got thirsty and went home for a drink. My parents and sister were sitting in the living room, **eyes glued to the TV.** There was **breaking news. I had no idea what was going on**—but it looked serious. On the screen stood two tall towers. Well, more like one now. And right at that moment, the **second one began to collapse.**

"What the hell is this?" I thought.

My mom muttered: "Those bastards destroyed the Twins." And **at that moment, it clicked.**

Ever since then, **whenever** I use that word, I remember that afternoon.

Twins.

SLOVNÍČEK

English lessons followed the usual script.

Column

To cram something

Honestly

I don't remember shit

Except for

It was the first word that really stuck with me.

To be stuck with (somebody/something)

To keep repeating something

To rattle something off

I looked like a million dollar bill.

I headed straight to the pitch.

Eyes glued to the TV

Breaking news

I had no idea what was going on.

The second one began to collapse

What the hell is this?

My mom muttered

At that moment, it clicked.

Whenever

- Hodiny angličtiny probíhaly podle obvyklého scénáře.
- sloupek
- něco se nadrtit, našprtat
- upřímně
- nepamatuju si ani prd (hovno)
- s výjimkou, vyjma
- Bylo to první slovo, které mi utkvělo v paměti.
- zůstat někomu (co/kdo), utkvět někomu (co)
- opakovat něco dokola
- odvykládat něco, vysypat ze sebe
- Byl jsem šťastný jako blecha.
- Zamířil jsem rovnou na fotbalové hřiště.
- oči přilepené k obrazovce
- mimořádné zprávy
- Vůbec jsem netušil (nechápal), co se děje.
- druhá se začala bortit
- Co to sakra je?
- mamka jen utrousila (zamumlala)
- V tu chvíli mi to docvaklo.
- kdykoliv

Poznámka pro
KVĚTOŠE

Minulý prostý vs. Minulý průběhový čas

Minulý prostý čas jednoduše popisuje v minulosti ukončené děje.

I took a shit this morning.

Ráno jsem se vysral.

Když chci vyjádřit průběh – tedy skutečnost, že to trvalo nějakou chvílí –, použiju průběhovou variantu.

I was taking a shit this morning and it took longer than I thought.

Ráno jsem sral a trvalo to déle, než jsem čekal.

Průběhový čas můžeme ještě použít, když nastiňujeme situaci.

I was sitting on the couch and suddenly, my wife came back home from work.

Seděl jsem na gauči, když tu přišla má žena z práce.

Můžeme popisovat dva děje, které se děly zároveň.

I was writing my book and my wife was playing with our kids.

Já psal knihu a má žena si hrála s dětmi.

Někdy najdeme rozdíly i v překladech do češtiny.

Já psal. Já napsal. / I was writing. I wrote.

Já sral. Já se vysral. / I was taking a dump. I took a dump.

3. PRVNÍ DOTEK ANGLIČTINY V PRAXI

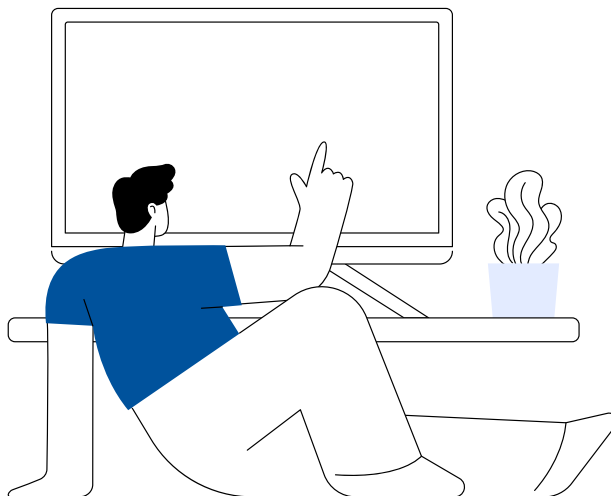
Sloupečky slovíček se vršily, jejich množství taky. „Uměl“ jsem už asi sto padesát dva slovíček a narostl mi hřebínek. Byly devadesátky, v televizi běžely pořady z jiných zemí, často z Anglie nebo Ameriky. Svět okolo se taky začal poangličťovat. *Hemenex* (tady mi až po letech došlo, co to vlastně znamená), *ímejl*, *kompjútr*, *džíny*, *bigbít* – všechno jsem znal a uměl přeložit. Byl jsem úplně boží a taky dost na hrušce. Když se naši snažili něco vyslovit, hned jsem je opravil. Ty jejich *vednesdeje*, *islandy*, *čikéga*, z toho mě brali všichni čerti. Oni lezli na nervy mně a já musel lézt na nervy jim.

Kdykoliv jsem viděl anglické slovo, hned jsem ho musel nahlas vyslovit a nejlépe i přeložit, aby všichni věděli, že jsem největší borec v místnosti. A proto když běžel na jedničce pořad „*Just kiddin'* – Šprtouchlata“, hned jsem věděl.

„No joooo, „just kidding“, taková lehká fráze. Znamená to „právě legrace“. Brnkačka.“

Všichni se na mě podezřívavě podívali a nechali to být. Věděli sice prd, co to skutečně znamená, ale nějak jim to nevonělo. Asi po dvou letech mi došlo, že správný překlad je „dělám si jen srandu“.

V angličtině jsem byl vždy vyloženě skvělý.

3. THE FIRST TOUCH OF ENGLISH IN ACTION

The **columns of vocabulary lists kept piling up**, and so did their number. I already “knew” about a hundred and fifty-two words, and my **confidence was sky-high**. It was the ‘90s, TV was full of shows **from abroad**, often from England or America. The world around me was slowly getting anglicized. Words like “hemenex” (I only realized years later what it actually meant – ham and eggs), “imeil, kompiutr, dzheeny, bigbeat” (e-mail, computer, jeans, bigbeat)–I knew them all and could translate them **without a hitch**. I felt like a **total legend, strutting around on my little linguistic high horse**. Whenever my parents tried to pronounce something, I immediately corrected them. Their “Wed-nesdeys, is-lands, and Shikegos” **drove me absolutely nuts. Of course, I drove them nuts in return.**

Anytime I **spotted** an English word, I just had to **say it out loud**—preferably with a translation—so that everyone could see I was the coolest guy in the room. That’s why, when a show called “Just kiddin’ – Šprtouchlata” **aired on our main channel**, I instantly jumped in:

“Oh yeah, ‘just kidding’, easy phrase. It means ‘fun just now’. Piece of cake.”

Everyone gave me suspicious looks but let it go. **They didn’t really have a clue what it meant**, but something about my explanation **didn’t sit right with them**. About two years later, it finally hit me: the real translation is **“I’m only joking.”**

I always thought I was a **hotshot** when it came to English.

SLOVNÍČEK

To pile up

Confidence

Sky-high

From abroad

Without a hitch

To strut

To be on a high horse

To drive somebody nuts

In return

To spot

To say something out loud

To air

Piece of cake

To give a suspicious look

To have a clue

To sit right with someone

Hotshot

- nahromadit se

- sebevědomí

- vysoký (až do oblak)

- z ciziny

- bez váhání

- naparovat se

- být na hrušce, myslet si o sobě víc, než je nutné

- přivádět někoho k šílenství

- na oplátku

- všimnout si, zaznamenat

- říct něco nahlas

- vysílat v TV nebo rádiu

- lehké jako facka

- dívat se podezíravě

- mít o něčem páru

- považovat (něco) za věrohodné

- frajer

Poznámka pro
KVĚTOŠE

Jaký je rozdíl mezi slovy **stranger** a **foreigner**?

Obě překládáme jako cizinec. Člověk, kterého neznáme. Význam se ale trochu liší.

Stranger je člověk, kterého vidíme poprvé nebo kterého zatím dostatečně neznáme. Nemáme k němu vybudovanou důvěru a nesvěřili bychom mu třeba děti na hlídání.

Don't talk to strangers.

Nemluv s cizími lidmi. Často to říkáme dětem. Neznáš ho, nemůžeš mu důvěřovat, nebav se s ním.

Foreigner je naproti tomu člověk z cizí země, který žije v jiné zemi než my.

He is from abroad.

Můžeme ho dobře znát a důvěřovat mu, ale pořád je to *foreigner*, protože nežije v naší zemi a je tu třeba na návštěvě. Může to být klidně tvůj strejda nebo teta.

Tak si to prosím neplet'

4. PRVNÍ KONVERZACE V ANGLIČTINĚ

Když mi bylo asi dvanáct, jeli jsme s našima na dovolenou do Egypta. Týden jsme se plavili po Nilu a chodili po památkách a druhý týden jsme se váleli u moře. Památky byly fajn a pamatuju si je dodnes. Nikdy, ale fakt NIKDY nezapomenu první pohled na pyramidy.

Bylo kolem osmi ráno a přijžděli jsme do Káhiry po celonočním přejezdu. Byl jsem v polospánku, celý svět mě otravoval a já už chtěl být u hotelového bazénu, když do mě tačka tůknul a ukázal prstem ven z auta. Doslova mi spadla brada. Káhirský smog se držel nízko u země a nad něj vystupovaly tři obří stavby. Nic tak velkého jsem do té doby neviděl. Jasně, v encyklopediích bylo plno fotek a kreseb, ale nikdy tu velikost nedokázaly přenést do reality. Nevím, jestli to bylo tím, že jsem byl dítě, ale jestli si z té dovolené budu něco pamatovat, budou to právě pyramidy.

A taky první konverzaci v angličtině na recepci. Ani tu nezapomenu.

Druhý týden v hotelu to bylo taky fajn. Snídaně, pláž, bazén, oběd, bazén, pláž, večeře, procházka a postel. Vždycky jsme procházeli kolem recepcce, kde seděl příjemný a sympatický pán. Pokaždé jsme prohodili pár slov o počasí, jídle nebo moři.

Jednou jsem si před pravidelnou večerní procházkou něco zapomněl na pokoji a musel jsem projít kolem recepcce, sám. Pán měl asi nějakou povídkou a začal se vyptávat, jak se mi tam líbí, co tak děláme, co jsme dělali včera a tak. To už bylo na mě trošku moc. Časy, slovíčka, nervozita. Vytáhl ze mě čtyři věty, zbytek odhadl a řekl za mě.

Styděl jsem se, červenal se a dal bych cokoliv, aby se to už neopakovalo. Pán se na mě smířlivě podíval a řekl: „Your English is just not very good, right?“

To mě zlomilo. Kurva, jak není dost dobrá? To není pravda. Po cestě zpět k našim jsem si přeříkával, co bych mu teď řekl a jak bych mu odpověděl líp. Zjistil jsem, že časy umím, slovíčka taky nejsou problém. Problém byla nevymluvenost, nervozita, stud.

Po zbytek dovolené jsem kolem recepcce schválně chodil sám a čekal, že se dáme znovu do řeči. Byl jsem připraven. Recepční už se mnou ale nepromluvil, jen o počasí, moři a jídle.

4. MY FIRST CONVERSATION IN ENGLISH

When I was about twelve, my parents and I went on vacation to Egypt. We spent a **week cruising down the Nile and visiting historical sites**, and the second week we were **just lying around by the sea**. The monuments were great, and I remember them to this day. But I will never—and I mean never—**forget my first glimpse of the pyramids**.

It was around eight in the morning, and we were arriving in Cairo after **an overnight drive**. **I was half asleep, annoyed by the entire world**, and all I wanted was to be at the hotel pool. Then my dad tapped me and pointed out the window. **My jaw literally dropped**. The Cairo smog was **hanging low** over the ground, and above it rose three massive structures. I had never seen anything that big before. Sure, I'd seen **plenty of photos** and drawings in encyclopedias, but they never managed to translate **that scale** into real life. I don't know if it's because I was a kid, but if there's one thing I'll always remember from that trip, it's the pyramids.

But also my first real conversation in English. **That one stuck with me too**.

The second week at the hotel was great. Breakfast, beach, pool, lunch, pool, beach, dinner, a walk, bed. Every time **we passed the front desk**, there was a friendly, **likable guy** sitting there. **We'd always exchange** a few words about the weather, the food, or the sea.

One evening, before our usual walk, I forgot something in the room and had to pass the front desk alone. **The guy must've been in a chatty mood** and started asking me how I liked it there, what we usually did, what we'd done the day before, and so on. That was a bit too much for me. Tenses, vocabulary, nerves. **He squeezed about four sentences out of me**, guessed the rest, and basically finished them for me.

I was embarrassed, bright red, and would've given anything for it to never happen again. The guy looked at me kindly and said, "Your English is just not very good, right?"

That crushed me. What do you mean it's not very good? That's not true. On the way back to my parents, I kept replaying the conversation in my head—what I'd say now, how I'd answer better. I realized I actually knew the tenses, and vocabulary wasn't the problem either. **The real issue was lack of speaking practice, nerves, and shame**.

For the rest of the vacation, **I deliberately walked** past the front desk alone, hoping we'd start talking again. I was ready. But the receptionist never talked to me again—just the weather, the sea, and the food.

SLOVNÍČEK

To cruise down the...

To lie by the sea

Glimpse

Overnight drive

**To be annoyed by (something) /
with (somebody)...**

Jaw-dropping

To translate

It stuck with me

Likeable person

To exchange

Chatty mood

Squeeze something out of someone

It crushed me

The lack of something

Shame

Deliberately

- plavit se po...
- válet se u moře
- pohled
- jízda přes noc, noční jízda
- být otrávený (z něčeho nebo někoho)
- když ti z něčeho spadne brada
- nejen přeložit z jazyka, ale i přenést, převést pocit
- zapamatoval jsem si to, zůstalo mi to v paměti
- člověk, kterého mají lidé rádi
- směnit, ale i vykládat si, povídat si
- povídavá nálada
- tahat z někoho něco jako z chlupaté deky
- zdrtilo mě to
- nedostatek něčeho
- škoda, stud
- schválně, cíleně